

Hållbarhetsrapport

Skövde kommun

SKÖVDE

Innehåll

Inledning	1	Demokrati, tillit och delaktighet	16
Vad styr Skövdes hållbarhetsarbete?	2	Trygghet och brottsförebyggande	18
Hållbarhetsrapporten i korthet	3	Skövdes klimatavtryck	20
Demografi	5	Klimat och konsumtion	21
Levande näringar lägger grunden för goda liv	6	Civil beredskap och resiliens	22
Arbete och kompetens	7	Transporter och hållbar mobilitet	24
Ekonomisk trygghet och ojämlikhet	9	Hållbara måltider	26
Utbildning och lärande	10	Energi	27
Hälsa och livsvillkor	11	Klimatanpassning	29
Meningsfull fritid, kultur och natur	13	Natur och biologisk mångfald	30
Boende och livsmiljöer	15	Slutord	31

Bilden på omslaget är från arbetet med klimatanpassning av området mellan centralstationen och kulturhuset i Skövde. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Barn på balanscykel. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Inledning

Detta är Skövde kommuns första hållbarhetsrapport. Syftet är att rapporten ska svara på frågan ”Hur mår Skövde, socialt, ekonomiskt och ekologiskt?” Helt enkelt ge en samlad nulägesbild av Skövdes samhällsutveckling inom de tre hållbarhetsdimensionerna så som de beskrivs i vår policy för hållbar utveckling.

Styrkan med att ta fram en gemensam hållbarhetsrapport för Skövde är också att skapa förståelse för hur de olika hållbarhetsdimensionerna hänger samman. Avsnitten innehåller exempel på olika insatser som görs inom kommunens verksamheter och bolag men är inte en heltäckande redovisning.

Tanken är att hållbarhetsrapporten ska tas fram en gång per mandatperiod och användas som ett kunskapsunderlag inför nästa mandatperiods arbete med utformningen av politiska mål, strategier eller styrdokument på olika nivåer.

I Skövde kommuns årsredovisning görs därutöver en årlig uppföljning av fullmäktiges prioriterade utvecklingsmål och av kommunkoncernens ekonomiska ställning. Till årsredovisningen hör också de kommunala bolagens hållbarhetsrapport.

En stor del av den statistik som rapporten bygger på är hämtad från kommunernas databas www.kolada.se. Besök gärna sidan för att ta del av mer statistik kopplat till Skövdes utveckling!

Kommunfullmäktige har möte. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Ett socialt hållbart Skövde är ett jämställt och jämlikt Skövde där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett Skövde där vi har hög tolerans för olikheter, där människors lika värde står i centrum och där människor känner sig trygga. I det socialt hållbara Skövde är demokratin stark, människor är delaktiga i samhällsutvecklingen och har tillit och förtroende för varandra och samhället. Kommunens verksamhet fungerar i kris och krig.

Ett ekologiskt hållbart Skövde värnar om planetens klimat och ekosystem. Det är en god kvalitet på luft, land och vatten, kvalitativa livsmiljöer och biologisk mångfald främjas. I det ekologiskt hållbara är cirkularitet utgångspunkten. Vi förebygger klimat- och miljömässiga utmaningar och minimerar användningen av skadliga ämnen.

Ett ekonomiskt hållbart Skövde använder de ekonomiska resurserna för att främja ekologisk och social hållbarhet. Där nyttjas mänskliga, ekologiska och ekonomiska resurser cirkulärt med förståelse för att resurserna är ändliga. Det är ett Skövde där människor växer och har likvärdiga möjligheter till utbildning, boende och arbete.

Vad styr Skövdes hållbarhetsarbete?

Vision Skövde 2040 är den gemensamma ledstjärnan för hela Skövde kommun som organisation. Den genomsyras av tanken om ett hållbart Skövde där alla människor är viktiga, välkomna och kan växa på sina villkor. Ett Skövde som växer hållbart med hänsyn till kommande generationer och som driver omställningen till ett hållbart samhälle.

För att konkretisera Vision Skövde 2040 har kommunfullmäktige antagit ett finansiellt mål och tre prioriterade utvecklingsmål för mandatperioden. Dessa tar avstamp i kommunkoncernens roll som samhällsutvecklare; socialt, miljömässigt och ekonomiskt; Barn och Unga, Klimat och Miljö, Tillväxt och Attraktionskraft.

Den här hållbarhetsrapporten tar avstamp i Policyn för hållbar utveckling där det fastställs vilken utveckling som eftersträvas inom de olika dimensionerna.

Skövdes hållbarhetsarbete styrs också av kommunens översiktsplan samt olika styrdokument som skapar riktning för Skövdes fortsatta utveckling, till exempel program för folkhälsa och social hållbarhet, barn- och ungdomspolitiskt program och energi- och klimatplan. Dessa följs upp på det sätt som beslutats i respektive styrdokument.

Hållbarhetsrapporten i korthet

I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av hållbarhetsrapporten.

Skövde har goda grundförutsättningar

Rapporten beskriver Skövde som en kommun med flera tydliga styrkor: kommunen växer fortfarande, har ett starkt näringsliv, hög regional tillgänglighet, en viktig roll i Skaraborg och ett relativt gott utgångsläge både ekonomiskt och demografiskt. Högskolan, hälso- och sjukvården, industrin och den regionala arbetsmarknaden ger Skövde en stark position jämfört med många andra kommuner.

Demografin är en strategisk nyckelfråga

Den långsiktiga demografiska utvecklingen är en av Skövdes största utmaningar. Befolkningen ökar, men inte i den takt som krävs för ambitionsnivån till 2040. Låga födelsetal, en växande äldre befolkning och ett begränsat tillskott i arbetsför ålder innebär att kommunen framåt kommer att behöva hantera ökade behov inom välfärden samtidigt som kompetensförsörjningen blir svårare. Det gör inflyttning, attraktiv livsmiljö och goda villkor för barnfamiljer särskilt viktiga.

Boende och livsmiljöer i hela Skövde

Bostadsbyggandet är lågt både i Skövde och resten av landet, men tillgången till bostäder och planberedskapen bedöms vara god vilket innebär att Skövde står redo när konjunkturen vänder. Livsmiljö är mer än bara boende - kultur, fritid och natur är viktiga delar av Skövdes attraktivitet och sociala hållbarhet. Skövde har ett starkt utbud, god tillgång till rekreation och ett rikt föreningsliv. Samtidigt finns skillnader mellan områden, och deltagande påverkas fortfarande av socioekonomiska faktorer.

Arbetsmarknaden är stark men inte jämlik

Skövde har en stark arbetsmarknad med låg arbetslöshet och en bred regional arbetsmarknad att dra nytta av. Näringslivet är en central styrka och bidrar både till arbetstillfällen och tillväxt. Men rapporten visar också att alla grupper inte har samma förutsättningar, arbetslösheten är exempelvis högre bland utrikes födda. Samtidigt ökar konkurrensen om arbetskraft inom flera sektorer, inte minst inom välfärden, vilket gör kompetensförsörjning till en avgörande framtidsfråga.

Ekonomisk utsatthet är begränsad men växande

När det gäller ekonomisk utsatthet pekar rapporten på tydliga varningssignaler. Fler hushåll har svårt att få ekonomin att gå ihop, biståndsbehovet ökar och skuldsättning är ett växande problem. Det finns också tydliga skillnader mellan grupper, där ensamstående kvinnor med barn och andra ekonomiskt sårbara hushåll kan ha en svårare situation. Samtidigt ligger Skövde relativt bra till i jämförelse med många andra kommuner. Bilden är därför att Skövde står relativt starkt – men att pressen på hushållens ekonomi ökar.

Utbildning är en styrka men det finns risktecken

Skövde har flera styrkor inom utbildningsområdet. Andel unga som tar gymnasieexamen och går vidare till arbete eller studier är hög, högskolan är en viktig tillgång och Vuxenutbildningen i Skaraborg har ett brett utbud. Samtidigt syns utmaningar i behörighet till yrkesprogram, skolnärvaro, psykisk hälsa och ökat behov av stöd till elever med särskilda behov.

Insatser pågår för att möta dessa behov. Tidiga insatser och likvärdiga förutsättningar är avgörande för en fortsatt positiv utveckling.

Hållbarhetsrapporten i korthet

I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av hållbarhetsrapporten.

Folkhälsan är god men psykisk hälsa sticker ut

Skövde har i stort en god folkhälsa, men skillnaderna är betydande och den psykiska hälsan är ett växande bekymmer. Stress, oro och ångest är särskilt utbrett, inte minst bland kvinnor och unga. Bland barn och unga syns också problem kopplade till sömn, självkänsla och psykisk ohälsa, samtidigt som äldre lyfts fram som en grupp där förebyggande arbete, gemenskap och tillgänglighet är centralt. Rapporten visar alltså att hälsoläget är gott på en övergripande nivå, men att just den psykiska hälsan kräver fortsatt fokus.

Delaktighet och tillit är ett utvecklingsområde

Skövde, precis som Sverige i stort, vilar på en i grunden stabil demokrati, men skillnaderna i delaktighet och inflytande är tydliga. Valdeltagandet varierar kraftigt mellan olika områden och medborgarnas upplevelse av möjlighet att påverka är svagare än önskvärt. Det pekar på att kommunen behöver fortsätta arbeta aktivt med dialog, inkludering och tillit, särskilt i områden där engagemanget är lägre och avståndet till samhällsinstitutionerna större.

Tryggheten är generell god men ojämnt fördelad

Skövde beskrivs som en generellt trygg kommun med lägre brottslighet och otrygghet än många andra. Samtidigt visar rapporten att trygghetsproblemen är koncentrerade till vissa miljöer och områden. Social problematik och låg tillit i vissa områden kräver långsiktiga och riktade insatser. Trygghetsfrågorna kopplas tydligt till både folkhälsa, jämlikhet och attraktivitet.

Klimat- och miljöomställning är avgörande

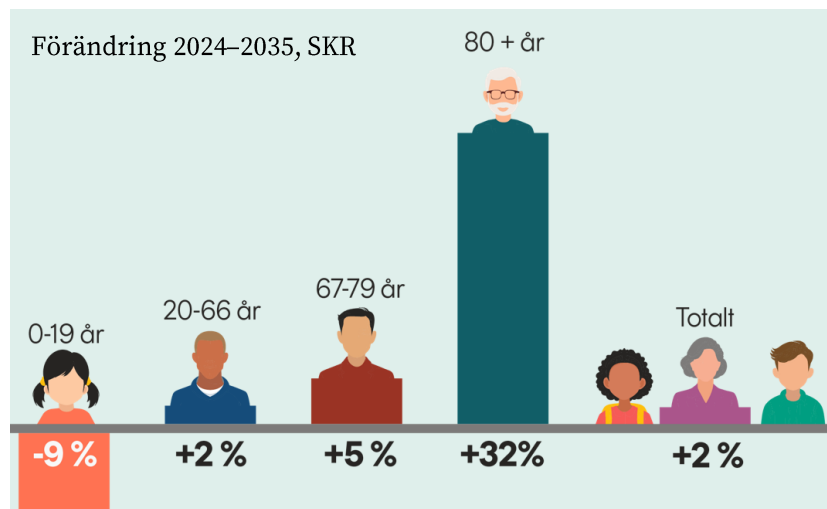
Skövde står inför stora omställningsbehov. Klimatavtrycket är högt, framför allt på grund av industrins utsläpp, transporter och invånarnas konsumtionsrelaterade utsläpp. Samtidigt visar rapporten att det pågår tydligt arbete inom exempelvis energiomställning, hållbar mobilitet, livsmedel, återbruk och klimatanpassningsarbete – men att tempot i omställningen behöver vara ännu högre för att klara uppsatta mål.

Naturen – en resurs i behov av skydd

Skövde har starka naturvärden i form av Billingen, skyddade skogar, våtmarker och god tillgång till närliggande grönområden. Dessa miljöer stärker folkhälsa och rekreation, men fungerar också som kritisk infrastruktur för klimatanpassning, vattenförsörjning och biologisk mångfald. Intakta ekosystem är avgörande för att hantera ökande risker från klimatförändringar. För att ekosystemen ska kunna möta de utmaningar som väntar behöver dess värden bevaras, stärkas och integreras tydligare i kommunens planering och förvaltning.

Demografi ¹

En stark befolkningstillväxt bidrar exempelvis till att upprätthålla en god samhällsservice och skapar underlag för handel, sociala och kulturella aktiviteter i en kommun. För att nå nuvarande ambitionsnivå om 75 000 invånare i Skövde till år 2040 krävs en årlig ökning med 1,9 procent. Skövdes befolkning har de senaste tre åren ökat med cirka 0,5 procent per år och uppgår nu till 58 272 invånare. I en tid då mer än hälften av landets kommuner minskar i befolkning är det ändå positivt att Skövde fortfarande är en kommun som växer, om än i mer blygsam takt än tidigare. Även våra utvalda jämförelsekommuner inom tillväxt och attraktionskraft har en årlig befolkningsökning på 0,5 procent. Skövde är en delregional nod i Västra Götaland med bra förbindelser till Stockholm och Göteborg, högskola på orten, regionsjukhus och ett starkt näringsliv, vilket gör att kommunen har förutsättningar att utvecklas relativt positivt demografiskt. Oavsett var i landet man tittar, ser dock utvecklingen liknande ut. Sverige har aldrig haft ett så lågt barnafödande. Skövde följer trenden och för närvarande föds 1,33 barn/kvinna i vår kommun.

Figur 1, Sveriges befolkningstillväxt 2024–2035, Demografi och befolkning SKR.

Samtidigt ser vi en växande äldre befolkning. Skövde tillhör de kommuner i Sverige där andelen 80+ i befolkningen är något lägre, cirka 6 procent jämfört med genomsnittskommunen som har 7,8 procent. Detta är kännetecknande för delregionala noder dit fler yngre, arbetsföra personer dras. Skövde har därmed en mer fördelaktig demografisk försörjningskvot än riksgenomsnittet. I Skövde går det 74 barn och äldre på 100 arbetsföra personer i åldern 20-64. Det är positivt att det finns många fler arbetsföra än icke-arbetsföra. Även om utgångspunkten är god i Skövde, så följer vi trenden och den närmaste tioårsperioden ökar antalet 80+ med cirka 30 procent samtidigt som vi endast ser en marginell ökning av personer i arbetsför ålder. På sikt kommer de låga födelsetalen innebära att andelen arbetsföra minskar. Rekordfå barn, fler äldre och en invandring som är lägre än någonsin ger sammantaget konsekvenser för kompetensförsörjningen i hela kommunen, för kommunens förmåga att sköta sitt välfärdsuppdrag och för bostäder och samhällsfastigheter som skolor och förskolor.

För att främja befolkningsökning i kommunen, och nå uppsatta mål, kan kommunen dels arbeta för att främja ökat barnafödande, dels arbeta för att främja ökad inflyttning. Med respekt för individens vilja och förmåga att bilda familj så ska nu en statlig utredning identifiera möjliga hinder i samhället för barnafödande. Den forskning som finns pekar på flera delförklaringar: unga mår sämre, det osäkra världsläget, parbildning har försvårats och att intensiteten i föräldraskapet har ökat. Andra faktorer som tros påverka är bostadsmarknad, jämställdhetsfrågor och möjligheterna att kombinera familj och karriär².

Vad främjar inflyttning? Idag visar forskningen att jobben idag flyttar dit människorna vill bo, inte tvärtom. Den grupp som framför allt flyttar över kommungränser är 20-35 åringar, samtidigt som de bildar familj. Det behöver finnas goda pendlingsmöjligheter till större städer och det behöver finnas bostäder, men dessutom måste platsen erbjuda en attraktiv livsstil³.

Levande näringar lägger grunden för goda liv

Ett gott näringslivsklimat i hela kommunen bidrar till arbetstillfällen, till trygga och levande kommundelar och till ett mer inkluderande samhälle. Skövde har därför ambitionen att vara en plats som erbjuder goda möjligheter för fler att starta företag, för befintliga företag att stanna kvar och växa, samt för nya etableringar. Skövde ska också vara en grogrund för innovationer som främjar en hållbar utveckling och underlätta grön omställning. Skövde är en tillväxtmotor i Skaraborg och utmärker sig inom framför allt tillverkningsindustri, försvar, handel, sjukvård, mjukvara och digitala beslutsstöd och dataspelsutveckling. Skaraborg är en stark arbetsmarknadsregion med sina cirka 270 000 invånare och drygt 92 000 arbetstillfällen. Att Skövde är en nod i denna region stärker den ekonomiska hållbarheten.

Skövde tillhör de kommuner i landet som legat stabilt på en hög nivå av ekonomisk tillväxt. Det samlade värdet av varor och tjänster som produceras i kommunen (BRP/inv) är väsentligt högre än i de flesta kommuner, tack vare de större industrier som finns etablerade i kommunen. Samtidigt utgör det en risk om beroendet blir alltför stort av ett fåtal arbetsgivare. Ett mått på detta är den så kallade branschbredden som undersöker hur många branscher som finns representerade i kommunen. I Skövde är den siffran cirka 55 procent vilket är en indikation på att vi har en större branchbredd än merparten av landets kommuner. Samtidigt ser vi att andelen egenföretagare är lägre i Skövde än i riket och antalet nystartade företag per 1000 invånare är också lägre än snittet. Att både behålla och attrahera företagsetableringar är centralt för Skövdes fortsatta utveckling. Betydande insatser har gjorts och görs för att skapa nätverk, mötesplatser och organisationer som stödjer och arbetar för utveckling av det lokala näringslivet och entreprenörskap. Assar-Industrial Innovation Arena, IDC – Industrial Development Center och Kreativa Skaraborg är bara tre exempel på samarbeten som stöttar företagare och skapar affärsmöjligheter.

För att möjliggöra för nya etableringar är Business Region Skaraborg en viktig spelare som erbjuder fri och skräddarsydd service till företag som söker plats för etablering. Att bibehålla och utveckla lokala och regionala samarbeten kommer att vara avgörande för att skapa varaktig och hållbar tillväxt i kommunen och regionen, liksom god service till företagen och god beredskap av verksamhetsmark.

Inom ett pendlingsavstånd på fem mil runt Skövde finns en kvarts miljon människor. Dagligen pendlar 13 800 personer i åldern 15–74 år till Skövdes 37 700 arbetstillfällen.

Arbete och kompetens

Arbetsmarknaden i Skövde och Sverige påverkas av oro och ekonomisk osäkerhet som dämpar den globala konjunkturen, men trots detta är arbetslösheten låg. Arbetslösheten har de senaste tre åren legat omkring 4 procent vilket är lägre än både riksgenomsnittet och Västra Götaland. För ungdomar (18–24 år) är arbetslösheten något högre och har dessutom ökat något till 5,9 procent men ligger fortsatt lägre än länsgenomsnittet. Antalet arbetstillfällen har minskat något det senaste året efter flera års tillväxt. Nedgången syns bland annat i bygg, handel samt vård och omsorg, medan tillverkning samt hotell och restaurang har ökat. Konjunkturläget bedöms vara en bidragande orsak.

Det finns inga nämnvärda skillnader mellan mäns och kvinnors arbetslöshet, men däremot finns det skillnader mellan grupper. Exempelvis är arbetslösheten bland utrikes födda högre än i befolkningen totalt, även om skillnaderna har minskat jämfört med tidigare år. Detta är en positiv utveckling som bidrar till en mer inkluderande arbetsmarknad. För att främja jämlikhet i arbetslivet är en strategi att satsa på grupper av individer som idag riskerar att stå utanför arbetsmarknaden och ge dem rätt stöd och incitament för att kunna arbeta i högre utsträckning. Ett exempel på en satsning är Jämställt Västra Götaland 2024–2027 där ett av målen som Skövde har anslutit sig till handlar om att fler utrikes födda kvinnor i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och ha egen försörjning.

Långtidsarbetslösheten ökade något under 2025, men Skövde ligger fortsatt bättre till än riket och Västra Götaland som helhet. Skövdemodellen fortsätter att spela en viktig roll i att stegförflytta personer långt från arbetsmarknaden mot egen försörjning. Tack vare Skövdemodellen är nu 40 personer anställda som enhetsassistenter inom vård och omsorg. Kompetensförsörjningsprojekten inom modellen fortsätter även inom andra verksamheter, exempelvis lokalvård och fastighetsskötsel. Från och med sommaren 2026 kommer aktivitetskravet innebära att kommunen ska tillhandahålla aktiviteter för personer med försörjningsstöd i syfte att stärka deras möjlighet till egen försörjning.

Lastbil från Skövde kommun.. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Arbete och kompetens

Samtidigt som vissa grupper står utanför arbetsmarknaden råder det brist på arbetskraft och kompetens inom flera branscher. I Skövdeområdet har detta redan börjat märkas till följd av stora resursförstärkningar inom rättsväsende och försvarsmakt. Den kraftiga ökningen av äldre gör att behoven av anställda även ökar inom hälso- och sjukvården och äldreomsorg. Det totala personalbehovet i välfärden dämpas samtidigt något av minskade barnkullar som påverkar för- och grundskola. För att klara kompetensförsörjningen är arbetsgivarnas förmåga att utveckla kompetensen hos befintlig personal viktig liksom utvecklingen av nya arbetssätt. Skövdes vuxenutbildning är också en av många aktörer som spelar en viktig roll för att, tillsammans med arbetslivet, starta utbildningar som svarar mot bristyrken och ser till att utbildningen motsvarar arbetsmarknadens behov.

Kompetensförsörjningen framåt kommer vara beroende av att få fler yngre och fler äldre i arbete. Skövde kommun arbetar aktivt med att förlänga arbetslivet för medarbetare som närmar sig pensionen. Likaså är det viktigt att få fler yngre i arbete, här är arbetet med att skapa olika typer av praktikplatser avgörande för att öppna dörrar till framtida arbete i kommunen. Under året har totalt 1150 praktik- eller praoplatser erbjudits.

Allt arbete är inte avlönat. Ett hållbart samhälle är beroende av människors vilja att ta ansvar för hem, barn och anhöriga. Detta obetalda arbete är en grundläggande förutsättning för att vardag, arbetsliv och samhälle ska fungera, men det är ojämnt fördelat mellan kvinnor och män. Kvinnor tar exempelvis ut en större del av föräldraledigheten och står för nära 70 procent av föräldrapenningen, även om utvecklingen långsamt går mot en mer jämn fördelning.

Jämställdhet innebär att kvinnor och män, flickor och pojkar, har samma möjligheter att forma sina liv och bidra i samhället. I Skövde finns fortfarande skillnader mellan könen inom flera områden och vi som samhälle har allt att vinna på att arbeta för att dessa ska minska. Kvinnor i Skövde har i snitt ca 80 procent av männens förvärvsinkomst⁴. Däremot i Skövde kommun som organisation har kvinnor 98 procent av männens löner. Skillnaderna i samhället hänger samman med normer och ekonomiska villkor, där löneskillnader fortfarande spelar roll⁵.

Ett sätt att förenkla vägen ut på arbetsmarknaden är satsningen Jobbresan, som drivs av Balthazar Science Center AB. Genom ett upplevelsebaserat arbetssätt väcks ungas nyfikenhet på framtidens arbetsliv och de får utforska yrken och utbildningsvägar i syfte att känna sig trygga med sitt kommande gymnasieval.

Ekonomisk trygghet och ojämlikhet

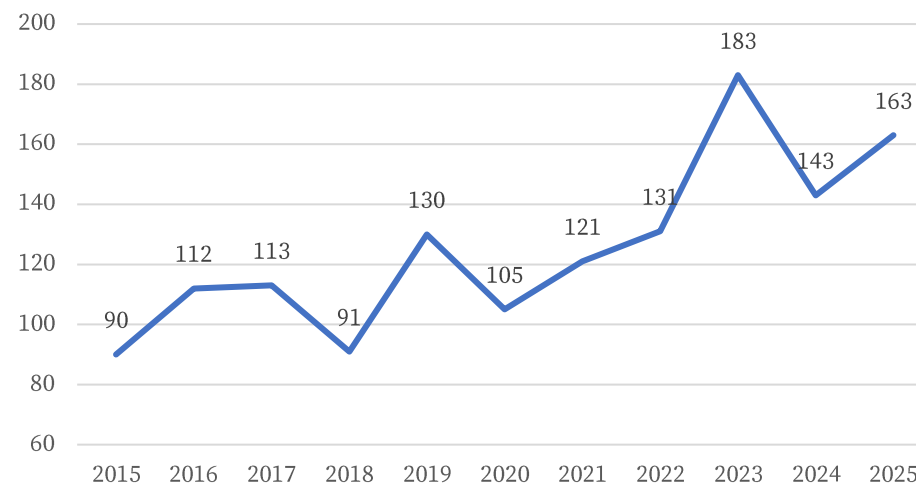
Att ha ett arbete är grunden för ekonomisk trygghet och Skövde ligger bra till i jämförelse med många andra kommuner när det gäller ekonomisk utsatthet. Men även personer med arbete kan ha det svårt att få ekonomin att gå ihop. 11 procent av vuxna i Skövde och 13 procent av barn/unga lever i vad som kallas låg ekonomisk standard⁶. Jämfört med andra svenska kommuner är detta en låg andel. 0,5 procent av befolkningen har ett långvarigt biståndsmottagande. Samtidigt finns det oroande tendenser.

I augusti 2025 fick 315 hushåll ekonomiskt bistånd, och 198 barn levde i dessa hushåll, det är en tydlig ökning från året innan. I Skövde, liksom i resten av landet, märks att en växande andel av befolkningen kämpar med privatekonomin⁷. Sett till hushållstyper är ensamstående kvinnor med barn den hushållstyp som har det svårast ekonomiskt. Trots arbete uppger många att det är svårt att ha råd med uppvärmning, bil eller en veckas semester. Detta avspeglas bland annat i ett högre söktryck hos kommunens budget- och skuldrådgivning.

Sedan pandemin går det att se en stadig ökning av antalet ärenden hos både Inkasso, Kronofogden och kommunens budget- och skuldrådgivning. I början av året hade 1 405 Skövdebor skulder hos Kronofogden, vilket motsvarar cirka 3 procent av kommunens vuxna invånare. Denna ökning är tydlig både i riket och i Skövde, även om Skövde ligger på en något lägre nivå än riket och Västra Götaland.

Orsakerna till detta är flera. Många som budget- och skuldrådgivningen träffar har fasta arbeten med goda inkomster, men en situation där människor sätter sig i skuld uppstår ofta i samband med svåra händelser såsom skilsmässa, dödsfall eller sjukdomar. Det finns en stark koppling till psykisk ohälsa och ekonomisk utsatthet. Detta i kombination med den lätta tillgängligheten till SMS-lån och andra kreditlösningar lyfts fram av SKR som förklaringar till läget⁸.

Ärenden på budget- och skuldrådgivningen

Figur 2, Ärenden på budget och skuldrådgivningen 2015–2025, Skövde kommun.

Trots en generell förbättring av svenskarnas ekonomiska och sociala standard döljs bakom dessa siffror det faktum att skillnaderna på flera sätt blivit större mellan människor. Allt fler har svårt att skaffa bostad, har låga inkomster och svårt att få sin ekonomi och livssituation att gå ihop. Människor med sämre livsvillkor finns ofta bland sjukskrivna och arbetslösa, äldre med ohälsa eller låga pensioner, ensamstående låginkomsttagare med barn samt utrikes födda med många barn eller kort vistelsetid i Sverige⁹.

Utbildning och lärande

Sambandet mellan arbete, hälsa och fullföljda studier är starkt. Efter pandemin syns en nationell nedgång i andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till ett yrkesprogram. Denna utveckling syns även i Skövde, där andelen 2025 var 81,7 procent för elever i både kommunala och fristående skolor. Trots detta klarar många ungdomar i Skövde att ta gymnasieexamen inom fyra år efter antagning och etableringsgraden på arbetsmarknaden eller vidare studier två år efter gymnasiet är hög (92 procent), vilket placerar kommunen i toppskiktet nationellt.

Samtidigt har skolfrånvaron ökat både lokalt och nationellt, där barn och unga med psykisk ohälsa eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) är överrepresenterade. Flera studier¹⁰ pekar på att många elever med NPF inte ges den trygghet eller får det stöd de har rätt till. Mot denna bakgrund har Skövde etablerat Pedagogiskt center för att bättre möta elever med särskilt stora behov av stöd och bidra till mer likvärdiga förutsättningar i skolan.

Över tid har andelen vuxna med eftergymnasial utbildning ökat i Skövde. Vid millennieskiftet hade färre än 30 procent en eftergymnasial utbildning och idag har den siffran stigit till 47 procent, med klart fler kvinnor än män som vidareutbildar sig. Att fler kvinnor har eftergymnasial utbildning påverkar både arbetsmarknadsmöjligheter och livsvillkor på längre sikt. Det faktum att Skövde har en högskola med ett varierat kurs- och programutbud inom allt ifrån biovetenskap, teknik, IT, dataspelsutveckling, ekonomi, hälsa och vård bidrar till den positiva utvecklingen. Att Skövde dessutom blev utsedd till Årets studentstad 2025 är ett kvitto på att Skövde är en bra stad för studenter. I Medborgarundersökningen, som är en attitydundersökning, är 91 procent positiva till möjligheten att bo kvar i Skövde och vidareutbilda sig på högskola eller yrkeshögskola. Det är klart bättre än genomsnittet. Även förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning får ett gott betyg av medborgarna.

Skolmiljö i Skövde kommun. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

En satsning för att stävja problematisk skolfrånvaro är uppstarten av ett skolsocialt team. Teamet består av skola och socialtjänst, men samverkan även med andra aktörer som kultur och näringsliv. Det går redan att se positiva effekter av ökad samverkan.

Hälsa och livsvillkor

Sverige är ett av de fem EU-länderna med högst förväntad medellivslängd, och även i Skövde är folkhälsan över lag god. Medellivslängden är hög, 84,5 år för kvinnor och 81,5 år för män. 73 procent av Skövdeborna uppger att de har god självskattad hälsa (70 procent för kvinnor och 76 procent för män). Kvinnor har under flera år haft en negativ kurva, men vid den senaste undersökningen sågs en positiv uppgång bland kvinnor. Även olika grupper som till exempel personer med funktionsnedsättning och HBTQI, skattar sin hälsa som sämre. Det innebär att det fortsatta folkhälsoarbetet behöver fokusera på att minska dessa skillnader, stärka den psykiska hälsan och stärka livsvillkoren för grupper med risk för större ohälsa.

När det kommer till hälsa och livsvillkor så syns det också skillnader mellan geografiska områden. I Tidän finns exempelvis utmaningar kopplade till ohälsa i form av högre antal ohälsodagar än övriga Skövde. Andel hushåll med ekonomiskt bistånd är också högre än genomsnittet, samtidigt som den disponibla inkomsten är lägre, vilket påverkar i större utsträckning barnfamiljer.

Den psykiska hälsan är ett område som särskilt sticker ut. Andelen invånare i åldern 18–64 år som upplever stress är högre i Skövde än i jämförbara kommuner. Bland kvinnor har andelen ökat från 19 procent (2021) till 26 procent (2024). Även ångslan, oro och ångest är vanligt förekommande: 54 procent av kvinnorna och 36 procent av männen uppger sådana besvär och utvecklingen visar en ökande trend för båda könen. Ofrivillig ensamhet är dessutom vanligare bland unga, äldre och HBTQI-personer, som kan vara mer sårbara för att hamna utanför social gemenskap.

Enligt Folkhälsomyndigheten är 51 procent av den vuxna befolkningen i Sverige överviktiga eller lider av fetma, i Skövde ligger denna siffra på 61 procent. Övervikt och fetma ökar risken för allvarliga hälsoproblem som hjärt-och kärlsjukdomar och typ 2-diabetes. Det är därför viktigt att agera för att motverka trenden och förbättra hälsan i samhället.

När det gäller hälsa och arbetsliv så uppgår den totala sjukfrånvaron i Skövde till 7,3 procent. Kvinnors sjukfrånvaro är fortsatt högre än mäns men skillnaden har minskat något över tid. Sjukfrånvaron skiljer sig också mellan olika grupper och områden i kommunen. Även bland kommunens 5 300 anställda ser vi motsvarande skillnad mellan könen. Kvinnor har 29 sjukdagar per år medan män har 18. Skillnaden minskar dock successivt och som arbetsgivare fortsätter Skövde kommun att satsa på hälsoarbete och systematisk rehabilitering för att hjälpa medarbetare tillbaka till arbetet¹¹.

Löparskor. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Hälsa och livsvillkor

Barn och ungas hälsa

Den självskattade hälsan bland unga i Skövde har över tid försämrats, men i den senaste CAN-mätningen¹² syns en viss positiv utveckling. Trots denna positiva utveckling kvarstår tydliga könsskillnader. Flickor uppger i betydligt lägre grad än pojkar att de är nöjda med sin hälsa (64 procent jämfört med 81 procent). Att vara nöjd med sig själv är en viktig skyddsfaktor för ungas psykiska hälsa och bidrar till att förebygga psykisk ohälsa. Andelen unga som är nöjda med sig själva har minskat över tid men visar också tecken på återhämtning i den senaste mätningen. Samtidigt uppger en betydande andel, särskilt tjejer, låg självnöjdhet. Parallellt rapporterar vårdcentralerna i Skövde en ökning av antalet ungdomar som söker vård för ätstörningar. Mellan 2020 och 2023 ökade andelen diagnoser bland flickor i åldern 7–17 år från 27 till 70 individer i Skövde kommun. Utvecklingen sker i ett sammanhang där normer kring kropp och utseende, inte minst via sociala medier, bedöms ha stor påverkan på ungas psykiska hälsa.

Många barn och ungdomar uppger fortsatt att de sover för få timmar per natt, och även om nivån inte har ökat sedan 2022 i undersökningar är det fortsatt en hög andel som sover för få timmar. En tydlig ökning ses även av diagnostiserade sömnstörningar bland barn och unga, det i linje med nationella och regionala trender.

Denna utveckling kan även kopplas till ungas levnadsvanor, där bruk av alkohol, tobak, narkotika och spel om pengar påverkar både fysisk och psykisk hälsa. I den senaste CAN-undersökningen som genomförs i årskurs nio samt år två på gymnasiet, framgår att Skövde i stort följer samma utveckling som övriga kommuner i regionen. Nivåerna av alkohol-, rök- och snus användning är generellt något lägre än övriga, men visar samtidigt en viss ökning lokalt, särskilt vad gäller snus och vejpning. Riskabelt spelande om pengar har också ökat över tid och är något vanligare än i regionen, främst bland pojkar. Sammantaget speglar resultaten både framsteg och kvarstående utmaningar i arbetet med att främja goda och hållbara levnadsvanor bland barn och unga.

Under 2026 satsar Skövde kommun på olika Seniorskolor för att äldre ska få chansen att i gemenskap med andra inspireras till ökad fysisk aktivitet, utforska kulturella upplevelser och lära sig mer om det digitala.

Äldres hälsa

Vi lever längre och friskare liv, också i Skövde. Även om antalet äldre ökar mycket är det viktigt att inte sätta likhetstecken mellan fler äldre och ökade vårdbehov. Ur ett europeiskt perspektiv ligger Sverige högt vad gäller förväntade år av bibehållen hälsa. Det förebyggande arbetet är avgörande, både för att säkra en god livskvalitet för äldre och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser så att kommunen kan klara sitt välfärdsuppdrag med de personella resurser som finns. Med stöd av välfärdsteknik och digitala lösningar kan kommunen också bättre möta behoven och bidra till självständighet, delaktighet, frihet och trygghet för brukaren.

Forskningen visar att hur åldrandet är kopplat till faktorer som kön, socioekonomi, funktionsnedsättning, etnicitet och språk. Ålderism och social eller digital exkludering är utmaningar som seniororganisationer och opinionsbildare påtalar. En särskild utmaning består i att nå de personer som upplever ofrivillig ensamhet och som inte själva har förmågan att söka upp de insatser som erbjuds. Träffpunkter och insatser för att stärka den sociala gemenskapen och den fysiska hälsan är exempel på angreppssätt Skövde valt att satsa på. Många aktiviteter leds av seniorerna själva eller i samarbete med idéburen sektor vilket ytterligare stärker den sociala hållbarheten.

Meningsfull fritid, kultur och natur

Kultur, fritid och natur är en väsentlig del av hållbarheten då den bidrar till kommunens attraktivitet, till människors välmående och hälsa och till att främja sammanhållningen i kommunen. Skövde spelar en särskild roll då vi är en delregional nod vars kultur- och fritidsutbud också spelar en viktig roll för människor i omkringliggande kommuner. Det finns tydliga tecken på stärkt regional attraktionskraft. Fler människor än tidigare rör sig in till Skövde för kulturella aktiviteter och evenemang vilket märks i besöksstatistiken på framför allt Kulturhuset. Riktade satsningar som utställningsverksamhet, sommarprogram på Kulturhustorget och nya publikdragande koncept har sannolikt haft påverkan. Skövde är också en kommun med många stora möjligheter att utöva en aktiv fritid. Billingsens friluftsområde är starkt förknippat med Skövdes varumärke. Det är den plats som både invånare, besökare och externa aktörer spontant förknippar med Skövde för en aktiv fritid. Arena Skövde Bad är fortsatt en av kommunens mest besökta fritidsanläggningar men utvecklingen över tid har visat en tydlig nedgång de senaste åren vilket indikerar att anläggningens konkurrenskraft och attraktionsvärde har försvagats. Det finns ett behov av att åter möta besökarnas förväntningar och regionens ökande utbud av upplevelse- och badanläggningar. Andra större satsningar som kommer främja de långsiktiga förutsättningarna för fysisk aktivitet i kommunen är renoveringen av Södermalms IP och den nya friidrottsanläggningen på Lillegårdens sportfält.

Medborgarundersökningen ger signaler på hur Skövdeborna ser på möjligheterna till en meningsfull fritid med kultur och möten. 2025 års undersökning visar att Skövdeborna är nöjdare än riket med utbud av både caféer, restauranger, idrottsanläggningar, friluftsområden och kulturella mötesplatser.

Barn och ungas fritid

En meningsfull fritid och ett aktivt deltagande i både idrotts- och kulturliv ökar förutsättningarna för barn och unga att må bra fysiskt och psykiskt samt klara av skolan. I Skövde syns en positiv utveckling i barn och ungas deltagande i idrottsföreningar. Under perioden 2021–2024 har andelen barn och unga i åldern 7–25 år som deltar i organiserad idrott ökat över tid och visar särskilt en positiv utveckling genom ett successivt ökat deltagande bland flickor. Samtidigt påverkas fortfarande barn och ungas möjligheter att delta i organiserade idrottsaktiviteter av socioekonomiska faktorer. Deltagandet varierar mellan olika områden, där Södra Ryd har fortsatt lägre deltagande. Däremot syns en positiv utveckling bland flickor, genom de satsningar som gjorts i delprojektet tjejsatsningen i Södra Ryd.

Ytterligare positiv trend i Södra Ryd är att besöken på fritidsgården Flamman ökat. En annan satsning som har gjorts är ESA - efter skolan aktiviteter, vars syftet är att verka som ett slags mellanrum mellan fritids och fritidsgården och förutom aktiviteter erbjuda mellanmål och läxhjälp. Satsningen har utökats till området Tidan där man sett liknande behov.

2025 genomfördes åter "Alla på snö" uppe på Billingen. Under en Alla på snö-dag får elever kostnadsfri tillgång till snöanläggningar och utrustning så de kan utforska snöglädje i en trygg och lekfull miljö. Allt detta är möjligt tack vare ett fint samarbete mellan skolan, anläggningen och lokala föreningar!

Meningsfull fritid, kultur och natur

Andelen barn och unga som deltar i kulturskolan i Skövde är lägre än riksgenomsnittet och uppgick 2024 till 9 procent i åldersgruppen 6–19 år. Efter ökade resurser och insatser för att minska köer steg antalet elever 2025 med cirka 150, men många barn står fortfarande kvar i kö till populära instrument/aktiviteter. Det finns också skillnader mellan områden, där deltagandet fortsatt är lågt i Södra Ryd och Tidån, vilket visar att tillgången till organiserad kultur skiljer sig åt.

Ett exempel på en satsning för att ge fler barn och unga möjlighet att delta i organiserade fritidsaktiviteter är det statliga Fritidskortet, som infördes under hösten 2025. Syftet är att främja delaktighet oavsett familjens ekonomi och bidra till mer jämlika uppväxtvillkor. Eftersom införandet skedde med kort framförhållning var möjligheterna att nyttja erbjudandet begränsade under 2025. I dag är cirka 40 verksamheter anslutna till Fritidskortet och totalt 1130 barn mellan 8-16 år har utnyttjat Fritidskortet.

Genom satsningen Hitta ut sänker Next Skövde trösklarna för friluftsliv och rörelse för alla åldrar. Under 2025 har omkring 3 000 personer deltagit i orienteringsaktiviteter i och runt Skövde. Ett lättillgängligt och kostnadsfritt koncept som bidrar till bättre folkhälsa, ökad kännedom om vår natur och tryggare miljöer när fler rör sig ute.

Garparör. Foto: Edith Rudström/Skövde kommun

Boende och livsmiljöer

I en växande kommun som Skövde behöver bostadsförsörjningen klara flera behov samtidigt: familjebostäder för att underlätta etablering och familjebildning, studentbostäder och mindre lägenheter för unga och studerande samt tillgängliga bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. I Skövde finns fler hyresrätter och färre bostadsrätter än snittet, men slår man samman boendeformerna har Skövde lika många bostäder per 1000 invånare som riket (511 bostäder/1000 inv). I genomsnitt har varje invånare i Skövde 45 kvm bostadsyta och kommunen har inte samma problem med trångboddhet som många andra kommuner. Generellt är Skövde en kommun som är attraktiv för byggnation med många intressenter, även om marknaden just nu avvaktar. Bostadsbyggandet har minskat, både i riket och i Skövde där endast 25 bostäder färdigställdes under 2025.

Det är svårt för kommunen att påverka marknadssituationen och konjunkturen, däremot är det viktigt att säkerställa att det finns en god planberedskap. I dagsläget har Skövde kommun en planberedskap motsvarande cirka 1 900 byggrätter. Under många år har Skövde haft svårt att erbjuda studentboende till Högskolans studenter. Sedan ett par år tillbaka har dock efterlevnaden av hyresavtalsreglerna skärpts vilket inneburit att personer som inte längre studerar fått ge plats för nya studenter. Att det nu är betydligt enklare att få ett studentboende bidrog till att Skövde utsågs till Årets studentstad 2025.

Även för äldre personer som behöver flytta till ett särskilt boende är tillgången till boende relativt god. Väntetiden från ansökan till erbjuden inflyttning är bara 27 dagar jämfört med 61 dagar i riket. Däremot finns det ett behov av bostäder med god tillgänglighet och centralt läge. Med rätt incitament för den växande gruppen äldre att sälja sina villor kan man få i gång en flyttkedja inom kommunen som också gynnar barnfamiljers möjlighet att bo i villa/hus.

Livsmiljöer är mer än bara boende. Det är platser där människor bor, arbetar och lever. Med genomtänkt planering binds befintliga bostadsområden ihop med nya och genom att förlägga exempelvis lekmiljöer, spontanidrottsplatser, utomhusgym och fritidsanläggningar mellan bostadsområden skapas naturliga incitament att mötas. Tillgång till lekplatser, trygga gång- och cykelstråk och attraktiva, offentliga miljöer påverkar vardagsliv, hälsa och upplevd trygghet.

Närhet till natur och grönområden är också viktig. 100 % av tätortsbefolkningen i Skövde har ett grönområde inom 300-meter från bostaden, och 99 % har ett grönområde inom 200 meter. Detta placerar Skövde i den absoluta toppen nationellt. Anledningen till de höga siffrorna är t ex att tätorten är omgiven av stora sammanhängande natur- och rekreationsområden och att grönstrukturen är väl integrerad i bostadsområdena.

93 procent av de som svarat i Medborgarundersökningen tycker att Skövde är en bra plats att bo och leva på. Det gäller både dem som bor i centralorten, i annan tätort och utanför dessa. Det är positivt att det finns indikationer på en hög nöjdhet även utanför centralorten. I kommunens översiktsplan tas ställning för en levande landsbygd med tätorter som nav. Skövde arbetar sedan flera år tillbaka aktivt med tätortsutveckling och det sker löpande utveckling av exempelvis lekplatser, utegym, elljusspår i kommunens tätorter för att lyfta dessa områden. Vi utgår från invånarnas behov och låter dem vara med och påverka utvecklingen. För att nå så många som möjligt sker samarbete med lokala föreningar, kyrkor, företag och andra offentliga organisationer. För Skövde blir livsmiljöfrågorna en nyckel i arbetet med att både stärka attraktiviteten och minska skillnader i livsvillkor mellan olika delar av kommunen.

Under 2025 satte Skövdebostäder AB spaden i marken för nya byggprojekt: 52 lägenheter i kvarteret Vadden och 134 lägenheter i den nya stadsdelen Skövde Science City. I Stöpen byggs ett radhusområde med 18 lägenheter i markplan. Här skapas inbjudande innergårdar för trygghet och socialt umgänge, samtidigt som hyresgästerna kan leva hållbart med solceller och laddplatser.

Demokrati, tillit och delaktighet ¹³

Trots att den svenska demokratin är stark finns stora skillnader i delaktighet, så även i Skövde. Det kan leda till att grupper i kommunen upplever att de inte blir lyssnade på vilket i sin tur kan leda till bristande tillit och en känsla av utanförskap. Delaktighet är ett uttryck för demokrati och är en av de viktigaste hörnstenarna i ett hållbart samhälle.

I en tid av polarisering, desinformation och utmaningar för lokaljournalistiken lyfter Sveriges kommuner och regioner (SKR) fram demokrati, tillit och delaktighet som viktiga trender för kommunen att förhålla sig till. Ökande klyftor mellan samhällsgrupper leder till minskat förtroende för demokratiska institutioner och politiker. Medborgarundersökningen ger signaler om att Skövdeborna inte har så positiv syn på möjligheterna att påverka beslut och kommunala verksamheter eller vara delaktiga i kommunens utveckling.

Demokratin utmanas också av ett mer ojämnt engagemang med minskat valdeltagande särskilt i socioekonomiskt svaga områden. Unga och personer som inte är så resursstarka har svårare att hitta vägar in i politiken och är underrepresenterade i beslutsfattande organ. Denna utveckling är oroande då delaktighet och inflytande är grundläggande för ett hållbart och demokratiskt samhälle.

Valdeltagandet är en av de viktigaste indikatorerna för hur invånare utövar sin demokratiska rättighet. I Skövde har valdeltagandet minskat mellan valen 2018 och 2022, men minskningen är mindre än i riket som helhet. Trots detta finns betydande skillnader mellan olika geografiska områden. I kommunvalet 2022 röstade omkring 90 procent av invånarna i områden som Frösve/Säter, Berg och Skultorp nordväst. Samtidigt var deltagandet betydligt lägre i Ryd centrum (52 procent), Norra Ryd (64 procent) och Mariesjö (73 procent). Flera av dessa områden hade också en stor minskning av valdeltagande jämfört med föregående val.

Denna utveckling visar att invånarnas möjlighet till inflytande och representation varierar tydligt inom kommunen. Områden med lägre valdeltagande riskerar att få svagare demokratisk röst och mindre tillgång till inflytande i samhällsutvecklingen. Det pekar på ett fortsatt behov av riktade insatser för att stärka delaktigheten, särskilt i områden där tilliten till samhällsinstitutioner och engagemanget i demokratin är lågt.

Vallokal. Foto: Elin Fureback/Skövde kommun

Demokrati, tillit och delaktighet

Område	Valdeltagande 2022 (%)	Minskning sedan 2018 (%)
Frösve/Säter	91,57	
Berg	90,55	
Ryd centrum	51,74	-11,21
Norra Ryd	63,83	-7,84
Mariesjö	72,94	

Figur 4, Skillnader i valdeltagande i några utvalda områden i Skövde kommun 2022 och 2018, Valmyndigheten 2022.

Under mandatperioden har ett arbete pågått för att stärka demokratin genom ökad delaktighet, kunskap och tillit. Ett viktigt fokus har varit att utveckla kommunens förmåga till dialog och att skapa fler möjligheter för invånare att vara delaktiga i beslut som rör deras vardag. Som en del av detta arbete har utbildningar i medborgardialog genomförts för medarbetare och beslutsfattare.

Även bland unga finns tecken på en växande andel som inte ser att de vill vara med och påverka frågor i samhället som de bryr sig om. Bara 39 procent anser att de har möjlighet att påverka. Under mandatperioden har elevråden på grundskolan regelbundet erbjudits utbildningar med syfte att främja ökad delaktighet och inflytande bland eleverna. Detta har också bidragit till ett utvecklingsarbete med elevkåren på gymnasiet.

Vi ser också en ökande medvetenhet om risker kopplat till digital exkludering. Förmågan och möjligheten att använda digitala medier avgör människors tillgång till välfärd, arbetsmarknad och samhällsgemenskap. Arbete pågår nationellt med att synliggöra statistik som kan signalera var riskerna med digital exkludering är störst, men ännu finns inte sådan. Däremot vet vi att det finns digitala klyftor i samhället kopplat till strukturella riskfaktorer som ålder, funktionsnedsättning, mental ohälsa, migrationsstatus, kön, och ekonomisk utsatthet som kommunen måste vara medveten om¹⁴. Sammantaget visar statistiken att även om Skövde har en stabil demokratisk grund, krävs fortsatta insatser för att minska skillnaderna i delaktighet och skapa mer jämlika möjligheter för alla invånare att påverka sin vardag och framtid.

Trygghet och brottsförebyggande

Skövde kommun är generellt en trygg kommun. Över lag är brottslighet och otrygghet lägre än både regionens och rikets nivåer. Mellan 2024 och 2025 minskade dessutom anmälningsskiftet till Polismyndigheten med 12 procent. Många av de anmälda brotten är av mindre allvarlig karaktär, där cykelstöldar hör till de vanligaste. Våld i offentlig miljö sker oftast i samband med nöjesliv och alkoholpåverkan, där unga män är både offer och gärningspersoner. Oron för våld är större än den faktiska utsattheten, men särskilt högt i centrum. Våld i nära relation är ett dolt och omfattande problem med stort mörkertal.

Att Skövde fortsätter att vara en trygg plats är grundläggande för människors hälsa, tillit till samhället och till Skövdes attraktivitet. Otrygghet riskerar också att förstärka skillnader mellan grupper och områden. Kommunen påverkar bl a tryggheten genom hur offentliga miljöer utformas, hur verksamheter organiseras och hur digitala tjänster utvecklas och skyddas.

Skövde kommun och Polismyndigheten genomför sedan 2025 årligen en Trygghetsundersökning där 3 600 invånare mellan 16–85 år får möjlighet att besvara en enkät. Undersökningen visar att kommunen över lag upplevs som trygg, men att det finns områden med särskilda utmaningar. Detta behöver beaktas i arbetet med att stärka livskvalitet, delaktighet och tillgänglighet. För att arbeta effektivt krävs att insatserna riktas mot orsakerna bakom problemen, inte enbart mot symptomen. Den brottslighet och trygghetsproblematik som finns är koncentrerad till ett fåtal geografiska områden där Skövde centrum utmärker sig, sett till det område där flest brott sker och med återkommande problem kopplat till stöldar, narkotika och våld. Runt Skövde Resecentrum förekommer även öppna drogscener och ordningsstörningar som skapar en otrygghet, särskilt under kvällstid. Detta är inget ovanligt i sig då det är en plats där många människor samlas och med nattliv, pubar osv.

Södra Ryd och Tidan är två andra geografiska områden som i sig mer präglas mer av sociala och socioekonomiska riskfaktorer. Enligt Trygghetsundersökningen upplevs Södra Ryd som en trygg plats och få oroas för att utsättas för brott. Samtidigt uppger boende i hyreslägenheter i större utsträckning problem med nedskräpning och vissa typer av utomhusstörningar, missbruksproblem i området och en ökad känsla av otrygghet. I Tidan finns utmaningar kopplade till ohälsa och långtidsarbetslöshet.

Våld i hemmet. Foto: Mostphoto

Trygghet och brottsförebyggande

Andel hushåll med ekonomiskt bistånd är högre än genomsnittet, samtidigt som den disponibla inkomsten är lägre, vilket påverkar i större utsträckning barnfamiljer. I Trygghetundersökningen framkommer att det finns en social oro och låg känsla av samhörighet, vilket bidrar till en upplevd otrygghet. Flera satsningar genomförs i Tidän inom ramen för arbetet med psykisk hälsa och kommunfullmäktiges mål Barn och unga. Sammantaget pekar detta på behovet av ett långsiktigt och samordnat arbete för att minska riskfaktorer och stärka tryggheten och tilliten i båda områdena.

Trygg skola och oro för framtiden

Den senaste undersökningen från Skolinspektionen visar att tryggheten har ökat markant bland elever i årskurs 8. Förbättringen beror delvis på ett intensivt arbete på skolorna med fokus på att stärka tryggheten i skolmiljön. Undersökningen genomfördes i hälften av Sveriges kommuner, där Skövde placerade sig på en sjundeplats, vilket är positivt. Trygghet i skolan är en grundläggande förutsättning för att eleverna ska klara av skolan. Samtidigt visar resultatet från egen enkät i skolan att oron inför framtiden fortsatt är stort bland ungdomar. Ju äldre ungdomarna är, desto mindre positivt ser de på framtiden. I dialoger med ungdomar framkommer att oron i stor utsträckning kopplas till omvärldsläget, den ekonomiska situationen samt osäkerhet kring framtida förutsättningar på arbetsmarknaden. Denna trend ses även nationellt.

Genom den årliga kampanjen "Ett Skövde fritt från våld" uppmärksammas våld mot kvinnor och våld i nära relationer genom olika aktiviteter, föreläsningar och insatser. Tillsammans med näringslivet och civilsamhället arbetar vi för att skapa en tryggare miljö.

Civil beredskap och resiliens

Ett robust och motståndskraftigt samhälle bygger på både fungerande strukturer och stark social sammanhållning. Skövde kommun arbetar aktivt med att stärka den civila beredskapen och resiliensen utifrån ett helhetsperspektiv. Som deltagare i WHO-nätverket Healthy Cities har Skövde ställt sig bakom ställningstagandet om krisberedskap och social hållbarhet. Det innebär ett åtagande att under 2026 fortsätta stärka social hållbarhet och jämlik hälsa som en integrerad del av Sveriges beredskap. Trygga och inkluderande lokalsamhällen, med fungerande välfärd och tillgänglig service, skapar förutsättningar för god och jämlik fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa – faktorer som i grunden avgör samhällets förmåga att hantera kriser.

De senaste årens kriser har tydliggjort hur ojämlika livsvillkor förstärker konsekvenserna och särskilt drabbar barn, unga och redan utsatta grupper. I den regionala satsningen ”Jämställt Västra Götaland” är ett mål som Skövde kommun anslutit oss till att kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar i högre utsträckning ska beaktas i uppbyggnaden av och deltagandet i den civila beredskapen i Västra Götaland. Utifrån ett ökat fokus på samhällets sårbarhet och riskbilden i omvärlden har Skövde kommun under den senaste mandatperioden arbetat med att stärka försörjningsberedskapen och öka förmågan att upprätthålla samhällsviktiga funktioner. Kommunen har även arbetat fram ett förslag på geografiskt spridda trygghetspunkter. En samlingsplats dit invånare kan vända sig för att få stöd och service i händelse av kris eller krig. Vid extraordinära händelser är det viktigt att kommunikationen är anpassad för att olika grupper i samhället ska ha samma möjligheter till kunskap, delaktighet och handlingsberedskap.

Vattentank. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

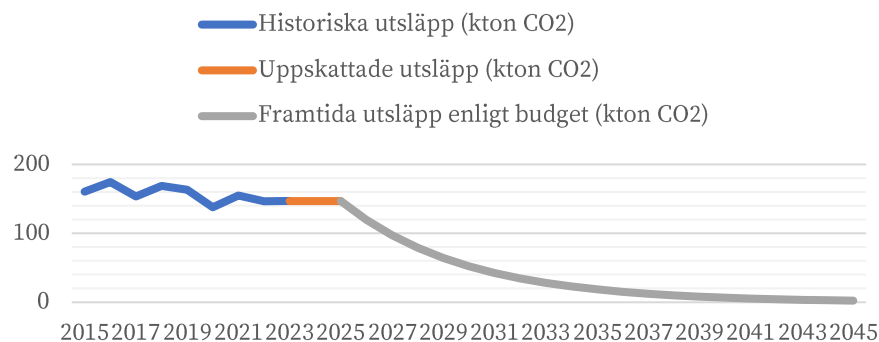
Under 2026 har Skövde kommun arbetat fram en handlingsplan för totalförsvar 2026–2029 i syfte att tydliggöra, prioritera och intensifiera arbetet med civil beredskap.

Skövdes klimatavtryck

Koldioxid är en naturlig del av fotosyntesen och därför inte dåligt i sig, men när för mycket koldioxid släpps ut i atmosfären så blir det ett problem. Under ett antal år har de koldioxidutsläpp som skapats av människan, genom exempelvis förbränning av olja och bensin, ökat så kraftigt att det uppstått obalans i jordens naturliga ekosystem. Utsläppen av koldioxid har skapat en växthuseffekt runt jorden och 2024 uppmättes den högsta globala medeltemperaturen hittills. För att få uppvärmningen av planeten att stanna under 2 grader har världens länder enats om Parisavtalet. Sveriges långsiktiga klimatmål är att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser senast år 2045 och detta har även Skövde som sitt mål.

Om Parisavtalet ska hållas finns det bara utrymme för en viss mängd utsläpp under kommande år. Ett sätt att visualisera detta är med en så kallad koldioxidbudget. Skövde kommuns koldioxidbudget följer Västra Götalands läns koldioxidbudget. Det koldioxidbudgeten visar är att, för att hålla oss inom den utsläppsutrymme som Parisavtalet ger oss, så behöver utsläppen minska med 18,6 procent varje år. Då kommer vi klara nettonollutsläpp till 2045. Om utsläppen i stället fortsätter på nuvarande nivå, och ingen minskning sker, så räcker bara koldioxidbudgeten fram till 2030 sen måste den stört dyka ner till noll.

Koldioxidbudget

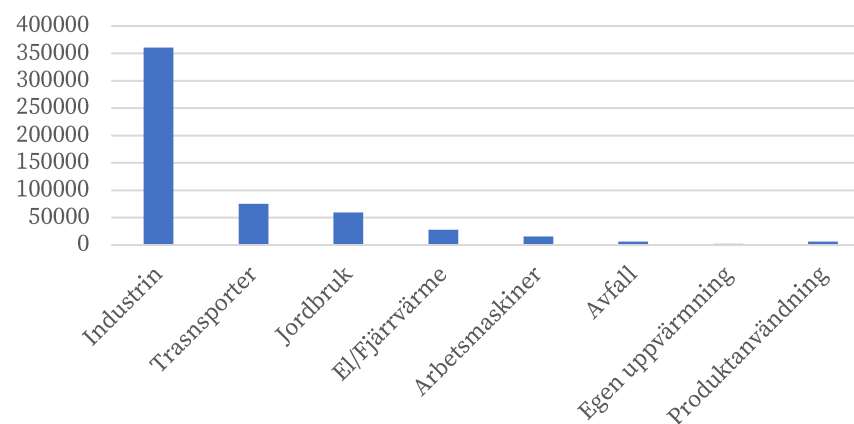
Figur 5, Västra Götalands läns koldioxidbudget, Skövde kommuns energi- och klimatplan

Vad har störst påverkan på klimatet i Skövde?

2023 hade Skövde direkta växthusgasutsläpp inom kommunens gränser som motsvarade 9,47 ton CO₂-ekv/invånare. Det placerar oss bland de kommuner i Sverige som har störst negativ klimatpåverkan. 6,36 ton av dessa går att härleda till industrin. Därefter står transporter, jordbruk och fjärrvärme för merparten av Skövdes utsläpp.

Nationellt står industrin för omkring 30 procent av alla växthusgasutsläpp. I Skövde kommer ungefär 70 procent av växthusgasutsläppen från industrin. En stor majoritet av utsläppen från industrisektorn i Skövde kommun kommer från Heidelberg Materials Cement Sverige AB:s anläggning för cementproduktion i Skövde. Den här typen av anläggningar med stor klimatpåverkan går inte att betrakta enbart som en lokal angelägenhet utan behöver hanteras på nationell nivå (Detta är exempelvis anledningen till att Heidelberg Materials cementfabrik undantas från Skövdes koldioxidbudget). Under 2024 och 2025 har Heidelberg Materials haft en starkt nedåtgående utsläppstrend som är kopplad till den svaga konjunkturen och minskad byggnation i samhället under de åren. Detta ger stor effekt på kommunens totala utsläpp.

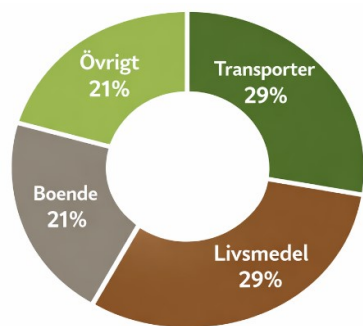
Skövdes växthusgasutsläpp 2024

Figur 6, Skövdes växthusgasutsläpp 2024. Nationella Emissionsdatabasen

Klimat och konsumtion

Att enbart titta på utsläppen inom Skövde kommuns gränser ger inte en rättvis bild. Ett annat sätt att förstå hur Skövdeborna påverkar klimatet är att undersöka vilken påverkan vår konsumtion har på klimatet, oavsett om utsläppen sker i Skövde eller någon annanstans, så kallade "konsumtionsbaserade klimatutsläpp". För att kunna uppnå Sveriges klimatmål är en grov riktlinje att de globala utsläppen bör vara i genomsnitt 1 ton koldioxidekvivalenter per person och år till 2050. Idag uppgår Sveriges konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp till 7,6 ton per person och år, där merparten av utsläppen sker utomlands. Mellan 2008 och 2023 har utsläppen minskat med 36 procent, men svenskarnas konsumtionsmönster behöver förändras mycket om vi ska nå internationella, nationella och lokala utsläppsmål.

Figur 7, Hushållens konsumtionsbaserade utsläpp i Sverige. Naturvårdsverket

Hushållens konsumtion kan delas in i fyra stora konsumtionsområden; transporter, livsmedel, boende och övrigt. Bara transporter och livsmedel uppgår till 60 procent av utsläppen. Privatpersoner kan bidra till utsläppsminskningar inte minst genom att göra färre internationella flygresor, minska sin köttkonsumtion samt välja transportslag med lägre klimatpåverkan för vardagsresande. Ungefär tre femtedelar av de totala utsläppen kommer ifrån hushållen, de resterande två femtedelarna kommer ifrån offentlig konsumtion och investeringar. Här är kommunen en viktig aktör.

Tack vare en tydlig inköpsrutin där verksamheterna i första hand ska vända sig till Möbelbiblioteket innan nya möbler införskaffas har över 2400 möbler bytt ägare i kommunen under det gångna året. Möbelbiblioteket skapar meningsfulla arbetstillfällen och är bra för både plånbok och miljö.

Hållbar konsumtion och ökad cirkularitet

Upphandlingsmyndigheten pekar ut den offentliga konsumtionen som en av de viktigaste frågorna om kommunen ska minska sin klimatpåverkan. Hållbar upphandling innebär att kommunen prioriterar upphandlingar med störst klimatnytta, använder sig av både sociala och miljömässiga hållbarhetskriterier, utgår ifrån ett livscykelperspektiv i sin konsumtion och följer upp ställda krav. Skövde kommun har påbörjat ett arbete med att använda upphandling och inköp som strategiska verktyg för att bidra till ett mer hållbart samhälle. Skövdebostäder AB har bidragit med erfarenheter från sin upphandlingsmodell som premierar leverantörer som arbetar med fossilfrihet och återbruk. En nyligen genomförd miljöspendanalys i Skövde kommunorganisation visar att byggtreprenader står för ungefär en tredjedel av de konsumtionsbaserade utsläppen. Det är den klart största underkategorin och där finns en stor möjlighet att göra klimatnytta. Vissa framsteg har redan gjorts. Det senaste årens arbete i stadsdelen Science City har lett till en satsning på material- och återbruksinventering inför rivningar för att möjliggöra ökat återbruk av byggmaterial. Initiativ har också tagits till ett Skaraborgsnätverk med fokus på byggåterbruk där både kommunens bolag och sektorer deltar men även privata byggtreprenörer och andra kommuner. Bedömningen är att Skövde kommun har kommit långt i arbetet med just återbruk i fastigheter med flera intressanta projekt där detta praktiserats, till exempel vid ombyggnationen av Läroverket och ombyggnationen av Västerhöjd.

Klimat och konsumtion

Förebyggande av avfall

Att minska mängden restavfall är en av både Sveriges och Skövde kommuns största utmaningar. För att stärka resurshushållningen behöver vi klättra i den så kallade avfallstrappan, mer avfall ska återbrukas och materialåtervinnas, och en mindre andel ska gå till förbränning.

Ett centralt mått på en kommuns resurseffektivitet är den totala mängden insamlat avfall. I Skövde genererar varje invånare årligen cirka 400 kg avfall, inklusive matavfall, återvunnet material och farligt avfall. Det är något lägre än riksgenomsnittet. I dag materialåtervinns ungefär 40 procent av hushållsavfallet i Skövde, vilket innebär en betydande potential att förbättra kommunens resursanvändning.

Sedan 2024 är det krav på att matavfall och förpackningar sorteras ut. Ansvaret för insamling av förpackningar har övergått från producenterna till kommunerna, vilket innebär att kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS) nu ansvarar för insamlingen.

Skövde kommunorganisation har ännu inte fullständig sortering av matavfall och förpackningar i alla sina verksamheter. Under 2027 planerar A&ÅS att införa fastighetsnära insamling av förpackningar för samtliga kundgrupper i Skövde. I samband med detta blir även matavfallssortering obligatorisk.

När fastighetsnära insamling införs förväntas fler Skövdebor sortera ut exempelvis plast i stället för att lägga den i restavfallet. Plast som hamnar i restavfallet och förbränns hos Skövde Energi ger upphov till betydande växthusgasutsläpp – utsläpp som kan undvikas genom bättre sortering och ökad materialåtervinning.

Skövde kommun placerade sig på plats 51 av 290 kommuner i Aktuell Hållbarhets miljöranking 2025. Kommunen får höga poäng inom klimat, energi, avfall och kemikalier. Hållbara upphandlingar är ett utvecklingsområde som pekas ut.

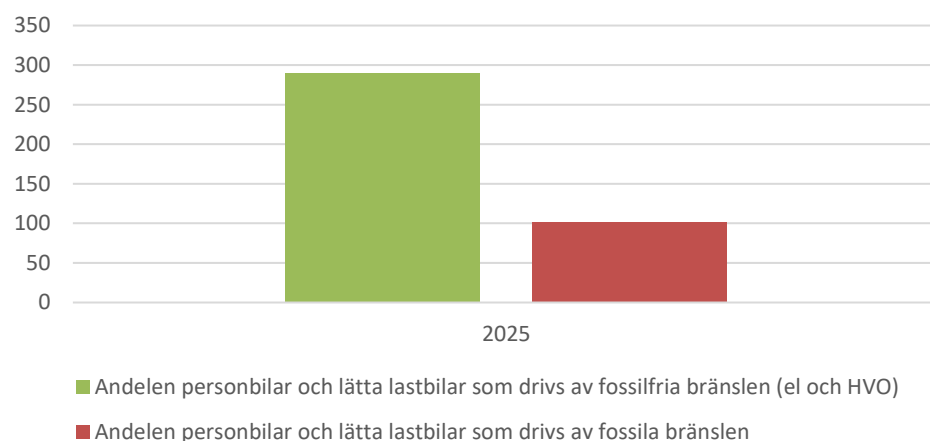
Grön finansiering

Av koncernens totala låneskuld är numera 49 procent, cirka 3 miljarder kronor, finansierat med Gröna lån¹⁵. Att aktivt välja bort bolag och välja mer hållbara investeringar i deras plats gör skillnad. De investeringar som kommunkoncernen gör som kvalificerar sig till Gröna lån gör inte bara gott för plånboken, utan de skapar även ett mer hållbart samhälle.

Transporter och hållbar mobilitet

Tunga och lätta lastbilar står för en relativt stor del av växthusgasutsläppen. Den absolut största delen står dock personbilarna för.

Skövde kommuns fordonsflotta

Figur 8, Transportsektorns utsläpp i Skövde 2024 i kilo ton koldioxid. Nationella emissionsdatabasen

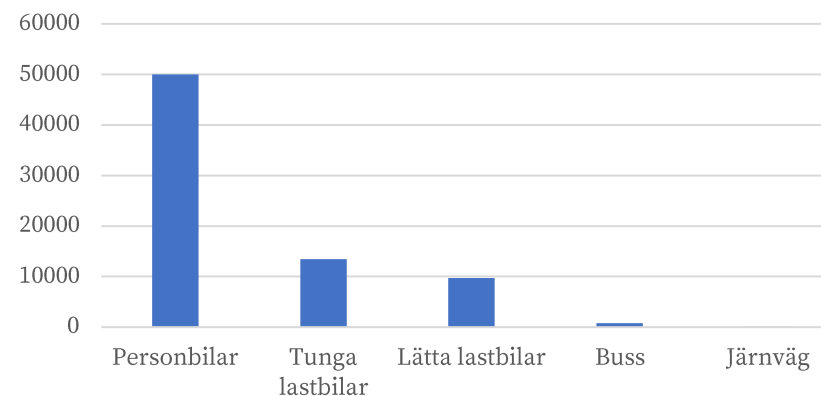
Mellan 2021 och 2022 minskade utsläppen från personbilssektorn, men i övrigt är transportsektorns utsläpp relativt oförändrade under 2020-talet. Utsläppen minskar i takt med skiftet från fossila bränslen till biobränslen (som biogas och HVO) och el. Utsläppen från transportsektorn ökade kraftigt under 2024 då reduktionsplikten sänktes för diesel och bensin. För transportsektorn medförde det i Skövde ökade utsläpp med 22 procent. Den sänkta reduktionsplikten medförde också ökade utsläpp från arbetsmaskiner i Skövde med 43 procent.

Skövde kommunkoncern har under många år skapat förutsättningar för ett mindre fossilberoende kommun genom att etablera laddpunkter för både tunga och lätta elfordon i kommunen.

2025 redovisades totalt 475 laddpunkter i kommunen vilket är högre än både riket och kommuner i liknande eller större storlek. Statistik visar att Skövde kommit relativt långt i omställningen med 25 procent fossiloberoende fordon inom kommunens gränser.

Kommunkoncernen kan direkt påverka utsläppen från fordon och arbetsmaskiner genom att ställa om till en fossilfri fordonsflotta och ett mer hållbart resande. I skrivande stund körs alla kommunala dieselbilar med HVO som är ett fossilfritt biobränsle och att när nya bilar köps in prioriteras i första hand elbilar. För att uppnå den antagna målsättningen om att vara en fossilfri kommunorganisation år 2030 prioriteras utfasningen av kvarvarande bensinbilar. 2025 såg fördelningen av kommunens fordonsflotta ut enligt nedan:

Utsläpp av växthusgaser p g a transporter

Figur 9, Skövde kommuns nuvarande fordonsflotta av personbilar, lastbilar och lätta lastbilar. Skövde kommun

Transporter och hållbar mobilitet

Kollektivtrafik

Att öka det hållbara resandet är en utpekad strategi för att minska Skövdes negativa klimatpåverkan. Av alla nytillkomna bostäder i Skövde kommun finns 94 procent i kollektivtrafikhöga läge, vilket innebär att Skövdeborna i jämförelse med de flesta kommuner fått en ökad tillgång till kollektivtrafik i anslutning till sitt boende. Västra Götalandsregionens Trafikförsörjningsprogram har legat som grund vid framtagandet av Kollektivtrafikplan Skövde och det förbättrade linjenätet för stadsbusstrafiken i Skövde som lanserades 2025. Målområden anger att kollektivtrafiken ska vara attraktiv, bidra till geografisk tillgänglighet och jämlika förutsättningar, vara resurseffektiv, klimatsmart och robust, samt att i kombination med andra färdmedel bidra till minskad miljöpåverkan.

Målen för 2029 anger att:

- Kollektivtrafikens marknadsandel ska öka på sikt med kortsiktig ambition att minst vara 33 procent. 2024 hade vi uppnått 28 procent.
- Kollektivtrafiken ska stå för 46 procent av arbets- och studieresor. 2024 hade vi uppnått 41 procent.
- Andel invånare som kan nå en kommunhuvudort med kollektivtrafiken inom 30 minuter ska minst vara 76 procent. 2024 hade vi uppnått 76 procent.
- Alla fordon och 800 prioriterade hållplatser ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. 2024 var 637 hållplatser tillgängliga.
- Andelen hållbara resor ska öka till 45 procent. 2024 hade vi uppnått 41 procent.

För att ytterligare stärka det hållbara resandet har Skövde kommun gjort vissa tillköp av stadsbusstrafik som komplement till den regionfinansierade trafiken. Tack vare detta har fler fått bättre resmöjligheter mellan Resecentrum och Billingen och boende längs Södra och Norra Bergvägen har fått ökande möjligheter till hållbar arbets- och studiependling med kollektivtrafiken. För att stärka möjligheten till hållbara resval till friluftsanläggningar, provar nu kommunen att erbjuda resenärer möjligheten att ta med cykel ombord på kollektivtrafiken till Billingen.

71 procent av Skövdeborna är positivt inställda till kommunens arbete för att minska klimat- och miljöpåverkan, vilket ligger över rikssnittet. En viktig aspekt av kommunens hållbarhetsarbete är att sprida kunskap, inspirera och underlätta för Skövdeborna att göra hållbara val.

Närtrafiken är till för resenärer som åker mellan landsbygd och tätort där det inte går bussar. Tack vare ett utökat avtal mellan Skövde kommun och Västra Götalandsregionen är det nu möjligt att använda Närtrafiken också på helger samt natt mot lördag och söndag.

Transporter och hållbar mobilitet

Cykling

Utbyggnaden av cykelvägar är relativt god med 18 mil gång- och cykelväg. Per invånare i kommunen finns det 3,2 meter cykelväg. Snittet i landet ligger på 2,7. Däremot ökar utbyggnaden i resten av landet i något snabbare takt än den gör i Skövde.

I Skövde finns flera prioriterade cykelstråk och under 2025 har särskilt det gula stråket, som passerar genom många delar av staden, förbättrats. Genom att säkra standarden på samtliga prioriterade cykelstråk inom kommunen är förhoppningen att fler ska välja cykel framför andra färdmedel. Förutom infrastruktur sker flera insatser för att inspirera och motivera fler att välja cykeln framför bilen. Två exempel på detta är kommunens cykelkarta och Skövdebostädernas arbete med att stå till tjänst med cykelserviceplatser.

Cykelpendling. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Hållbara måltider

Kommunens måltidsavdelning har under flera år arbetat målmedvetet för att servera goda, hälsosamma, kostnadseffektiva och hållbara måltider. Andelen svenska animalier uppgår nu till 99,1 procent, och Skövde lyfts ofta fram som ett gott exempel nationellt inom området. Att främja svensk livsmedelsproduktion är också en viktig del av den civila beredskapen, eftersom det minskar beroendet av import vid kris och krig.

Utifrån antagna klimatlöften arbetar måltidsavdelningen tillsammans med verksamheterna för att både minska matsvinn och klimatavtrycket från livsmedelsinköpen. Skövde kommun är på god väg att nå regionens klimatlöfte om högst 35 g matsvinn/portion för skola och förskola (37 gram uppmättes i senaste mätningen). Inom äldreomsorgen är klimatlöftet högst 100 gram matsvinn per portion. Detta mål är fortsatt ett utvecklingsområde där måltidsavdelningen arbetar kontinuerligt tillsammans med omsorgsverksamheten.

Skövde uppnår också klimatlöftet som handlar om att minska livsmedlens klimatavtryck. Resultatet är en följd av ökad kunskap om hur vegetabiliska inslag kan användas för att komplettera exempelvis biffar, grytor och såser. Detta bidrar till positiva effekter för både ekonomi, hälsa och miljö, samtidigt som måltidernas smak och kvalitet bibehålls.

Vid den senaste mätningen hade också andelen ekologiska livsmedel ökat till 32,5 procent av kommunens totala livsmedelsinköp. Ekologisk matproduktion är en del i arbetet med att främja biologisk mångfald och pollinerare som fjärilar, humlor och bin.

Stadsodling kan utgöra ett viktigt komplement till lantbruket för att både öka robustheten och stärka gemenskapen lokalt. Samtidigt som odlingsytor fungerar som mötesplatser och stärker socialt samspel gynnar de också biologisk mångfald, pollinatörer och klimatanpassning.

Energi

Energifrågan är central för att klara klimatomställningen. Skövde kommuns mål är att fasa ut användningen av fossila energikällor, bli energieffektivare och bidra till ökad produktion av fossilfri energi.

I Skövde som geografiskt område används ungefär 700–800 GWh el per år samtidigt som det produceras ca 50 GWh el per år. Gapet däremellan medför att Skövde är väldigt beroende på att el importeras från andra delar av Sverige. Skövde och hela regionen har ett stort behov av att öka produktionen av förnybar energi för att både minska negativ klimatpåverkan och möjliggöra för en grön omställning i näringslivet. Både den gröna omställningen i samhället, där det framför allt är elektrifierade transporter och omställningen från fossila bränslen till el inom industrin som driver elbehovet, samt nya företagsetableringar och tillväxt driver ett ökat elbehov.

För att möta det har Skaraborgs kommuner genom kommunalförbundet 2023 enats kring en energiförsörjningsplan. Den beskriver det här behovet av ökad elproduktion och sätter en målsättning om att från den befintliga elproduktionen på ungefär 3,7 TWh el per år öka med ytterligare 7 TWh el per år till 2030. Den beskriver också att det i huvudsak förväntas handla om elproduktion från vind- och solenergi. Därutöver identifieras också att det behövs arbete med att förstärka elnät, flexibilitet och energilager. I dagsläget är det inte elproduktionen i sig som är den största utmaningen för Sveriges elsystem utan att klara av att tillgodose de största effektbehoven.

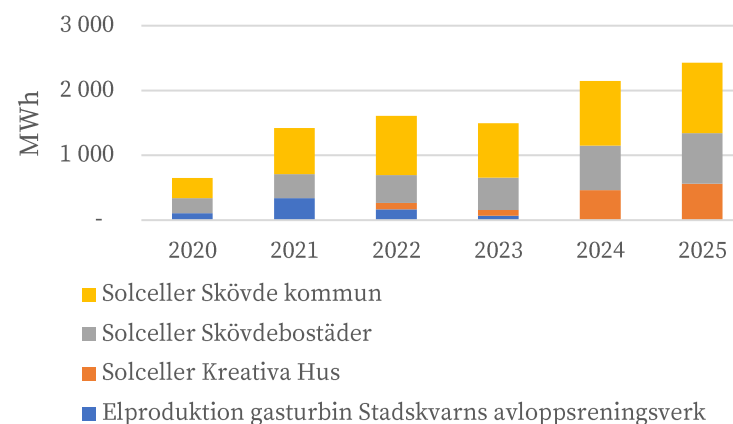
Elproduktion i kommunkoncernen

Under 2024 fortsatte arbetet med att installera solcellsanläggningar inom kommunkoncernen. Målet är att installera solceller där det är tekniskt möjligt, samtidigt som det finns goda förutsättningar att nyttja elen lokalt och att det blir ekonomiskt fördelaktigt. På många av de äldre fastigheterna finns det dock tekniska utmaningar.

EU:S klimatlagstiftning "Fit for 55" kommer att ställa krav på att installera solceller på lämpliga taktytor. För att vara redo för detta har kommunen genomfört en inventering av sina taktytor, med hänsyn till byggnadsstorlek, elanvändning och takens förutsättningar.

De nya solcellsanläggningarna på Arena Skövde och Timboholms bussdepå, installerade 2024, är de största för solenergi inom kommunkoncernen hittills. Dessutom installerade Skövdebostäder sin första solcellsanläggning på en fasad, på studentboendet Skrapan, under 2025.

Koncernens elproduktion exkl. Skövde Energi

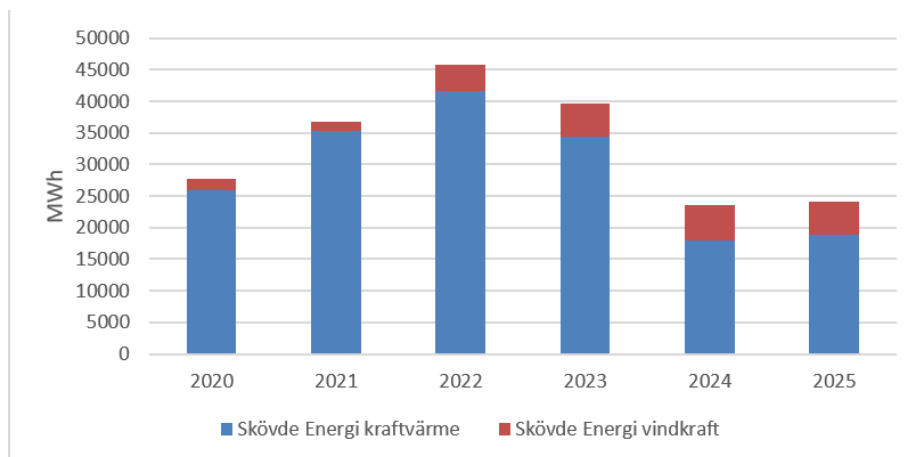

Figur 10. Produktion av solenergi inom kommunkoncernen, utöver produktion hos Skövde energi. Skövde kommun

Som grafen visar producerar kommun och bolag solenergi motsvarande ca 2500 MWh, men detta är exklusive Skövde Energi som är koncernens stora energiproducent. De producerar på egen hand närmare 25 000 MWh där cirka 19 000 MWh är kraftvärme och resten är vindkraftsenergi. Skövde Energi står därmed för majoriteten av den producerade elen i kommunkoncernen, trots en minskning i kraftvärmens produktion under de senaste två åren. Denna minskning beror på ökade biobränslepriser och lägre elpriser, vilket har gjort det mindre lönsamt att producera el i samma utsträckning som tidigare.

Energi

Elproduktion från Skövde Energi

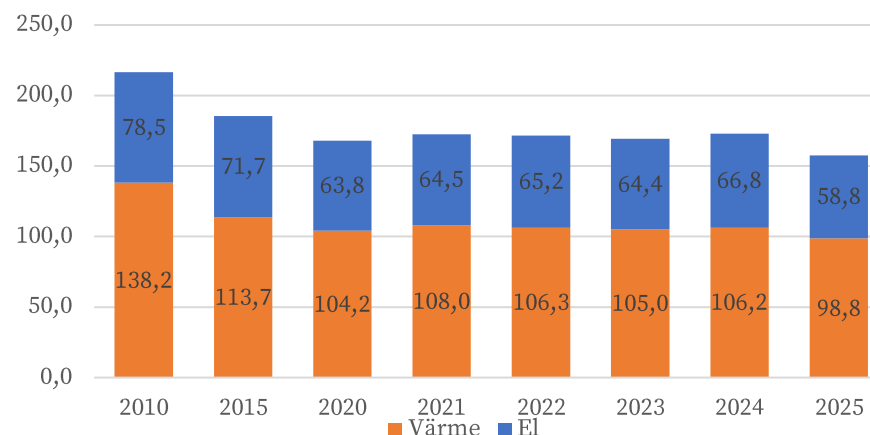
Figur 11. Produktion av el av Skövde Energi

Energianvändning

Fit for 55 syftar till att minska utsläppen med minst 55 procent till 2030. En del av det handlar om energiprestanda i byggnader och där arbetar Boverket med att genomföra de första förändringarna under 2026. Till 2030 skärps kravnivåerna för befintliga byggnaders energiprestanda första gången och där pågår ett arbete med att beräkna i vilken omfattning det påverkar kommunens fastighetsbestånd.

För 2025 syns en rejäl minskning av energianvändningen vilket beror på att det i implementeringen av ett nytt verksamhetssystem gjordes en inventering av fastigheternas ytor. Där visade det sig att lokalerna generellt hade större ytor än vad som tidigare redovisats och det medför också att energianvändningen per yta minskar.

Energianvändning i Skövde kommuns fastigheter

Figur 12. Energianvändningen i Skövde kommuns fastigheter från 2010 till 2025 (kWh/m²).

I kommunkoncernen är Skövdebostäder AB en nyckelaktör inom energianvändning. De har som mål att energianvändningen ska minska med 30 procent till 2030, med basår 2007. Det målet uppfylldes i 2025 års rapportering som ett resultat av många år av arbete med energieffektivisering. Under de senaste åren har Skövdebostäder arbetat med att hitta möjligheter att energieffektivisera i samband med det kontinuerliga underhållsarbetet. Skövdebostäder har också arbetat med att installera individuell mätning och debitering av vatten och el för att ge sina hyresgäster incitament att påverka sin förbrukning.

I Skövde Stadshus Hållbarhetsrapport 2025 kan du ta del av hur samtliga bolag i koncernen arbetar med innovativa energilösningar och smartare energianvändning.

Klimatanpassning

Klimatförändringens effekter och konsekvenser är idag tydliga i hela Sverige. Nationella expertrådet för klimatanpassning betonar att åtgärder nu måste implementeras då riskerna förstärkts särskilt inom tre områden:

- Ökade risker för erosion, ras, skred och översvämningar.
- Större variationer i nederbörd, fler perioder av vattenbrist och ökade krav på robusta dricksvatten- och bevattningssystem.
- Ökade störningar i livsmedelsförsörjningen, ex kopplat till importberoende¹⁶.

Vid investeringar i allmänna ytor så är klimatanpassningsåtgärder numera en naturlig del av Skövde kommunkoncerns arbete. I hela kommunkoncernen märks klimatanpassningsarbetet av på flera olika sätt:

- Under 2025 har Skövde kommun fortsatt att arbeta med ett pilotprojekt kopplat till skyfallsåtgärder i Ryd.
- När Skövdebostäder uppför två sjuvåningshus på Vadden planeras det för att kunna hantera större mängder regnvatten i ett förändrat klimat. I samverkan med kommunen tillser man att framtida skyfall hanteras hela vägen så att det inte påverkar annan bebyggelse på vägen till sin slutdestination.
- När Kreativa Hus bygger Noden skapas dagvattenmagasin och öppna översvämningssytor.
- Under 2025 har betydande insatser gjorts för att klimatsäkra Stationsgatan och området vid Resecentrum samt Kyrkogatan och Petter Heléns gata mot översvämningar.
- I IVL:s ranking Klimatanpassning 2025 placerade sig Skövde på plats 28, vilket visar att kommunen ligger långt fram, särskilt i arbetet med att hantera risker vid skyfall¹⁷.

Klimatanpassning stationsgatan. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Natur och biologisk mångfald

Natur och biologisk mångfald är en grundläggande del av ett hållbart och motståndskraftigt Skövde. Artrika och välfungerande ekosystem bidrar både till rekreation, ett robust skogs- och jordbruk, folkhälsa, attraktiv livsmiljö och till att stärka samhällets förmåga att hantera klimatförändringar. Våtmarker, skogar, vattenmiljöer och tätortsnära grönområden fyller viktiga funktioner genom att lagra kol, hantera vatten, dämpa värme och skapa livsmiljöer för växter och djur.

Skövde har flera tydliga tillgångar. Billingen utgör en stark ekologisk kärna med höga naturvärden, kommunen har mycket god närhet till grönområden och flera skyddade skogar och våtmarker bidrar till att bevara viktiga livsmiljöer. Samtidigt är bilden inte entydigt positiv. Vattenmiljöer påverkas av övergödning och fysisk påverkan, vissa naturmiljöer är fragmenterade och öppna marker, våtmarker och tätortsnära grönstråk behöver fortsatt skötsel och restaurering för att behålla sina värden.

Den fortsatta utvecklingen handlar därför om att bevara och stärka ekologiska samband i hela kommunen, integrera grönstruktur tidigt i samhällsplaneringen och fortsätta arbetet med naturbaserade lösningar. För Skövde är naturen inte bara ett värde i sig, utan också en strategisk resurs för klimatanpassning, markbruk, folkhälsa och långsiktig attraktivitet.

Exempel på stora naturvårdsprojekt i kommunorganisationen är LOVA-projektet i Lången som syftar till att minska övergödningen i sjön genom reduktionsfiske av 70 ton vitfisk under 2024–2026. Åtgärderna förbättrar vattenkvalitet, biologisk mångfald och rekreativvärden. Kommunen arbetar även med återvätning av torvmarker på cirka 50 hektar för att minska växthusgasutsläpp. Åtgärden beräknas minska utsläppen med cirka 368 ton CO₂e per år och skapar samtidigt mer värdefulla livsmiljöer för insekter, fåglar och groddjur. I kommunens rikkärr har genomförd slåtter sedan 2022 minskat igenväxning och lett till ökad förekomst av orkidéer. Skövde kommun sköter dessutom minst 60 hektar slåtterängar för att stärka den biologiska mångfalden. Här finns flera sällsynta växtarter och en rik insektsfauna.

Inom kommunens 600 hektar skyddade områden bedrivs löpande naturvård, bland annat bete, slåtter, röjning och omställning från granskog till lövskog. Kommunen anlägger även biodepåer och mulmholkar för att gynna svampar och skalbaggar.

Sammantaget är utvecklingen i de ekologiska systemen relativt stabil, men fortsatt sårbar. Flera livsmiljöer kräver riktade insatser för att undvika ytterligare försämring.

Slutord

Tack för att du tagit del av Hållbarhetsrapporten!

Syftet med den här rapporten har varit att ge en nulägesbild av hur Skövde mår; socialt, ekonomiskt och ekologiskt. Rapporten visar att Skövde i jämförelse med omvärlden har goda förutsättningar och många styrkor, dessa kan inte tas för givet utan är något som vi behöver fortsätta att arbeta med för att bibehålla. Rapporten pekar också ut områden där Skövde har större utmaningar och behov av fortsatta utvecklingsinsatser.

Förhoppningen är att hållbarhetsrapporten, tillsammans med andra analyser och uppföljningar, ska komma att användas som ett kunskapsunderlag för att bedriva en fortsatt hållbar samhällsutveckling i Skövde. Det här var första gången vi gjorde en gemensam hållbarhetsrapport utifrån både sociala, ekonomiska och ekologiska dimensioner. Det har varit värdefullt i sig att arbeta integrerat och upptäcka kopplingar mellan olika samhällsfrågor, och naturligtvis är förhoppningen att utveckla detta för varje gång rapporten tas fram.

Precis som Vision Skövde 2040 säger: Vi nöjer oss inte – vi vill mer!

Johan Rahmberg, kommundirektör. Foto: Mattias Nilsson/Skövde kommun

Källor och noter

1. [Demografi och befolkning](#). Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
2. Varför föder vi färre barn? | www.ehl.lu.se/artikel/varfor-foder-vi-farre-barn Lunds universitet
3. [Varför växer vissa kommuner?](#) Forskningskommunikation från Jönköpings Universitet
4. [Om kvinnor och män i Västra Götaland-en statistikbok](#), Länsstyrelsen 2023, s 49.
5. Måste vi arbeta med jämställdhet? Länsstyrelsen Västra Götaland 2026
6. Definition: Låg ekonomisk standard avser andelen personer som lever i hushåll vars ekonomiska standard är mindre än 60 procent av medianvärdet för riket
7. [Allt fler kämpar med privatekonomin](#), SCB
8. [Vägval för framtiden 5.1](#), SKR, 2025

9. [Vägval för framtiden 5.1](#), SKR, 2025, s 42-44
10. Grundskolors arbete för en tillgänglig lärmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar - Skolverket
11. Skövde kommuns personalredovisning 2025
12. CAN-mätning "[Droganvändning och psykisk ohälsa bland skolungdomar i Västra Götaland 2013-2025](#)", Västra Götalandsregionen 2026
13. [Vägval för framtiden 5.1](#), SKR 2025 Vägval för framtiden 5.1
14. [Digital Exclusion Risk Index \(DERI\) Digidelnätverket](#)
15. Hållbarhetsrapport Finansförvaltning, 2025, Skövde kommun
16. [Livsmedelsverkets klimat- och sårbarhetsanalys](#) 2026.
17. [Klimatanpassning 2025-så långt har Sveriges Kommuner kommit](#), IVL Svenska miljöinstitutet 2025

VISION SKÖVDE 2040

**TILLSAMMANS
FÖRVERKLIGAR VI
DRÖMMAR
OCH FÅR SKÖVDE
ATT VÄXA**

